

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม

เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการจัดเก็บค่าภาคหลวงแร่ การกำหนดราคาตลาดแร่
การตรวจสอบการชำระค่าภาคหลวงแร่ และการประเมินการชำระค่าภาคหลวงแร่
พ.ศ. ๒๕๖๐

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการจัดเก็บค่าภาคหลวงแร่ การกำหนดราคาตลาดแร่
การตรวจสอบการชำระค่าภาคหลวงแร่ และการประเมินการชำระค่าภาคหลวงแร่

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๑๓๒ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการจัดเก็บ
ค่าภาคหลวงแร่ การกำหนดราคาตลาดแร่ การตรวจสอบการชำระค่าภาคหลวงแร่ และการประเมินการชำระ
ค่าภาคหลวงแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“ราคาตลาดแร่” หมายความว่า ราคาแร่ที่มีการซื้อขาย โดยการกำหนดตลาดของแร่
ตามวิธีการที่กำหนดไว้ตามประกาศนี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

“มูลค่าแร่” หมายความว่า ปริมาณแร่คูณด้วยราคาตลาดของแร่ตามที่อธิบดีกำหนด

“ปี” หมายความว่า ปีปฏิทิน

ข้อ ๔ ให้อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่รักษาการตามประกาศนี้ และให้มี
อำนาจวินิจฉัยชี้ขาดเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามประกาศนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๕ การเรียกเก็บค่าภาคหลวงแร่ ให้เรียกเก็บตามชนิด สภาพร้อมโลหะหรือของ
สารประกอบในแร่ หรือลักษณะพิเศษอย่างใดอย่างหนึ่งตามอัตราค่าภาคหลวงแร่ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง
แต่ต้องไม่เกินกว่าอัตราร้อยละสามสิบของราคาตลาด

ข้อ ๖ สภาพร้อมโลหะหรือของสารประกอบในแร่หรือลักษณะพิเศษอย่างใดอย่างหนึ่ง
ของแร่แต่ละชนิด ที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการเรียกเก็บค่าภาคหลวงแร่ วิธีการกำหนดราคาตลาด การใช้อัตรา
แลกเปลี่ยนในการคำนวณราคาตลาด และวิธีการควบคุมการชำระค่าภาคหลวงแร่ ให้เป็นไปตามที่
กำหนดไว้ในประกาศนี้

หมวด ๒

ตลาดของแร่และอัตรแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

ข้อ ๗ วิธีการกำหนดตลาดของแร่ ให้กำหนดตลาดที่มีการซื้อขายแร่ชนิดนั้น ๆ ตามความเหมาะสมที่มีการซื้อขายสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

ข้อ ๘ การกำหนดอัตรแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเพื่อคำนวณราคาตลาดของแร่ ให้กำหนด ดังนี้

(๑) ให้ใช้อัตราแลกเปลี่ยนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักระหว่างธนาคารล่าสุดจากธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นเกณฑ์ในการคำนวณอัตรแลกเปลี่ยนเงิน

(๒) ในกรณีที่ไม่มีอาจถืออัตรแลกเปลี่ยนตาม (๑) ได้ ให้ใช้อัตราแลกเปลี่ยนถัวเฉลี่ยล่าสุดจากธนาคารพาณิชย์ที่มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในประเทศไทยอย่างน้อย ๓ แห่งเป็นเกณฑ์ในการคำนวณอัตรแลกเปลี่ยนเงิน

หมวด ๓

คณะกรรมการพิจารณาราคาแร่และกำหนดราคาตลาดแร่

ข้อ ๙ ให้อธิบดีแต่งตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการพิจารณาราคาแร่และกำหนดราคาตลาดแร่”

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งให้แต่งตั้งจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและมีความเชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายว่าด้วยแร่ ธรณีวิทยาแหล่งแร่ วิศวกรรมเหมืองแร่ วิศวกรรมโลหการ เศรษฐศาสตร์ และสารสนเทศด้านแร่ โดยมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) ไม่มีหรือเคยมีความสัมพันธ์ทางการประกอบธุรกิจแร่ ในลักษณะที่อาจเป็นการขัดขวางในการใช้วิจรรย์ญาณอย่างอิสระของตน รวมทั้งไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัยหรือมีอำนาจควบคุมของผู้ที่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจดังกล่าว เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีนับถึงวันที่มีคำสั่งแต่งตั้งดังกล่าว

(๒) ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ให้บริการทางวิชาชีพที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจแร่ รวมถึงการให้บริการเป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับธุรกิจดังกล่าวโดยได้รับค่าตอบแทน

(๓) ไม่มีลักษณะอื่นใดที่ทำให้ไม่สามารถให้ความเห็นอย่างเป็นอิสระเกี่ยวกับการดำเนินงานพิจารณาราคาแร่และการกำหนดราคาตลาดแร่

ข้อ ๑๐ ให้คณะกรรมการพิจารณาราคาแร่และกำหนดราคาตลาดแร่ มีอำนาจหน้าที่ในการเสนอความเห็นต่ออธิบดี ดังนี้

(๑) การกำหนดตลาดของแร่

(๒) การประกาศราคาแร่

- (๓) การกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
- (๔) การพิจารณาปรับปรุงการใช้ตลาดแร่ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและการเปลี่ยนแปลงราคาตลาดของแร่ ให้เกิดความเหมาะสมและทันต่อสถานการณ์
- (๕) ปฏิบัติการอื่น ๆ ตามที่อธิบดีมอบหมาย

หมวด ๔

การกำหนดราคาตลาดแร่

- ข้อ ๑๑ ราคาตลาดของแร่แต่ละชนิด ให้กำหนดตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้
- (๑) แร่ดีบุก แร่ตะกั่ว และแร่สังกะสี
 - (๑.๑) ให้ประกาศเป็นราคาต่อเมตริกตัน
 - (๑.๒) ราคาประกาศให้ถือราคาโลหะในแร่ตามตลาดของแร่ที่อธิบดีเห็นชอบ
 - (๒) แร่ชนิดที่มีทั้งสกัดออกไซด์
 - (๒.๑) ให้ประกาศเป็นราคาต่อเมตริกตัน
 - (๒.๒) ราคาประกาศให้ถือราคาตลาดของแร่ที่อธิบดีเห็นชอบ
 - (๓) แร่ทองคำหรือเงิน
 - (๓.๑) ให้ประกาศเป็นราคาต่อกรัมของทองคำหรือเงินบริสุทธิ์
 - (๓.๒) ราคาประกาศให้ถือราคาตลาดของแร่ที่อธิบดีเห็นชอบ
 - (๓.๓) เมื่อใดราคาเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากราคาที่ได้ประกาศครั้งหลังสุดเกินหนึ่งบาทของทองคำหรือเงินบริสุทธิ์ให้ประกาศใหม่
 - (๔) แร่แทนทาลัมและแร่โคลัมไบท์ที่รวมกันอยู่
 - (๔.๑) ให้ประกาศเป็นราคาต่อหนึ่งเมตริกตันโดยให้ถือราคาตลาดของแร่แทนทาลัมที่มีต้นตำลัมเพนตอกไซด์ในแร่ร้อยละสามสิบครึ่งครั้งสุดท้าย
 - (๔.๒) ราคาประกาศให้ถือราคาตลาดของแร่ที่อธิบดีเห็นชอบ
 - (๕) ตะกรันที่มีโคลัมเบียมเพนตอกไซด์ หรือต้นตำลัมเพนตอกไซด์ หรือทั้งสองชนิดรวมกัน ให้ประกาศเป็นราคาต่อหนึ่งเมตริกตันโดยให้ถือราคาเฉลี่ยของแร่แทนทาลัมที่มีต้นตำลัมเพนตอกไซด์ในแร่ร้อยละสามสิบครึ่งครั้งสุดท้าย ส่วนราคาประกาศให้ถือราคาตลาดของแร่ที่อธิบดีเห็นชอบซึ่งได้หักค่าลดลงตามเปอร์เซ็นต์ของต้นตำลัมเพนตอกไซด์ตามที่อธิบดีประกาศกำหนด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ ดังนี้
 - (๕.๑) สำหรับตะกรันที่มีต้นตำลัมเพนตอกไซด์ไม่เกินร้อยละห้า ให้คิดราคาที่ร้อยละห้า
 - (๕.๒) สำหรับตะกรันที่มีต้นตำลัมเพนตอกไซด์เกินร้อยละห้าแต่ไม่เกินร้อยละแปด ให้คิดราคาที่ร้อยละแปด
 - (๕.๓) สำหรับตะกรันที่มีต้นตำลัมเพนตอกไซด์เกินร้อยละแปดขึ้นไป ให้คิดราคาที่ร้อยละสิบสาม

- (๖) โลหะแคดเมียม
- (๖.๑) ให้ประกาศเป็นราคาต่อหนึ่งเมตริกตัน โดยถือราคาตลาดเฉลี่ยในรอบหนึ่งเดือนของโลหะแคดเมียมที่มีแคดเมียมไม่ต่ำกว่าร้อยละเก้าสิบเก้าจุดเก้าห้า
- (๖.๒) ราคาประกาศให้ถือราคาตลาดของแร่ที่อธิบดีเห็นชอบ
- (๗) แร่หินอ่อนและแร่หินประดับ
- (๗.๑) ให้ประกาศเป็นราคาต่อหนึ่งลูกบาศก์เมตร โดยให้ถือจากราคาถั่วเฉลี่ยในรอบหนึ่งปีของราคาซื้อขายหินบล็อกของแร่หินอ่อนหรือแร่หินประดับ
- (๗.๒) ราคาประกาศให้ถือราคาตลาดของแร่ที่อธิบดีเห็นชอบ
- (๘) แร่รัตนชาติ
- (๘.๑) ให้อธิบดีประกาศประเมินมูลค่าแร่รัตนชาติในแต่ละท้องที่ที่มีการออกประทานบัตรหรือพื้นที่ที่เคยมีประทานบัตร
- (๘.๒) การประเมินมูลค่าแร่รัตนชาติ ให้ถือเอามูลค่าเฉลี่ยของแร่รัตนชาติที่พึงทำเหมืองได้ในที่ดินหนึ่งไร่ในแต่ละท้องที่เป็นเกณฑ์ประเมิน หรือวิธีการตามที่อธิบดีเห็นชอบ
- (๙) แร่ดินขาว
- ให้อธิบดีประกาศประเมินราคาแร่ดินขาว โดยให้ถือเอาราคาถั่วเฉลี่ยของผู้ซื้อแร่ดินขาวตามชนิดและคุณภาพและการใช้งาน หรือตามวิธีการที่อธิบดีเห็นชอบ
- (๑๐) แร่ชนิดอื่น ๆ
- (๑๐.๑) สำหรับแร่ที่ผลิตเพื่อการส่งออกนอกราชอาณาจักร ให้ประกาศเป็นราคาต่อหนึ่งเมตริกตันตามชนิดและสภาพของแร่ นั้น โดยให้ถือจากราคาถั่วเฉลี่ยที่ซื้อขายกัน ณ ด่านศุลกากรของประเทศไทยครั้งหลังสุด
- (๑๐.๒) สำหรับแร่ที่ผลิตขายเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมภายในราชอาณาจักร นอกจากการโลหกรรม ให้ประกาศโดยให้ถือจากราคาถั่วเฉลี่ยที่ซื้อภายในประเทศของผู้ใช้แร่ตามชนิดและสภาพของแร่ นั้น
- ข้อ ๑๒ กรณีแร่ชนิดใดที่ไม่เคยมีราคาประกาศหรือไม่มีการซื้อขายมาก่อน ให้อธิบดีเป็นผู้พิจารณากำหนดราคาประกาศแร่ นั้น
- ข้อ ๑๓ การเปลี่ยนแปลงราคาประกาศแร่ที่กำหนดไว้ตามข้อ ๑๑ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้
- (๑) เมื่อใดแร่ชนิดใด ในสภาพใด ที่ได้ประกาศราคาครั้งหลังสุดต่ำกว่าห้าร้อยละต่อหนึ่งเมตริกตันมีราคาเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากราคาที่ได้ประกาศไว้ นั้นเกินร้อยละหก ให้ประกาศใหม่
- (๒) เมื่อใดแร่ชนิดใด ในสภาพใด ที่ได้ประกาศราคาครั้งหลังสุดตั้งแต่ห้าร้อยละขึ้นไปจนถึงหนึ่งพันบาทต่อหนึ่งเมตริกตัน มีราคาเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากราคาที่ได้ประกาศไว้ นั้นเกินร้อยละห้า ให้ประกาศใหม่

(๓) เมื่อใดแรชชนิดใด ในสภาพใด ที่ได้ประกาศราคาครั้งหลังสุดตั้งแต่หนึ่งพันบาทขึ้นไป จนถึงห้าพันบาทต่อหนึ่งเมตรกตัน มีราคาเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากราคาที่ได้ประกาศไว้ในวันก่อนร้อยละสี่ ให้ประกาศใหม่

(๔) เมื่อใดแรชชนิดใด ในสภาพใด ที่ได้ประกาศราคาครั้งหลังสุดตั้งแต่ห้าพันบาทขึ้นไป จนถึงหนึ่งหมื่นบาทต่อหนึ่งเมตรกตัน มีราคาเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากราคาที่ได้ประกาศไว้ในวันก่อนร้อยละสอง ให้ประกาศใหม่

(๕) เมื่อใดแรชชนิดใด ในสภาพใด ที่ได้ประกาศราคาครั้งหลังสุดตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทขึ้นไปจนถึงหนึ่งแสนบาทต่อหนึ่งเมตรกตัน มีราคาเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากราคาที่ได้ประกาศไว้ในวันก่อนร้อยละหนึ่ง ให้ประกาศใหม่

(๖) เมื่อใดแรชชนิดใด ในสภาพใด ที่ได้ประกาศราคาครั้งหลังสุดตั้งแต่หนึ่งแสนบาทขึ้นไปจนถึงห้าแสนบาทต่อหนึ่งเมตรกตัน มีราคาเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากราคาที่ได้ประกาศไว้ในวันก่อนร้อยละศูนย์จุดสองให้ประกาศใหม่

(๗) เมื่อใดแรชชนิดใด ในสภาพใด ที่ได้ประกาศราคาครั้งหลังสุดตั้งแต่ห้าแสนบาทต่อหนึ่งเมตรกตัน มีราคาเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากราคาที่ได้ประกาศไว้ในวันก่อนร้อยละศูนย์จุดหนึ่งให้ประกาศใหม่

ทั้งนี้ มิให้ใช้หลักเกณฑ์นี้กับชนิดแร่ทองคำ เงิน หินอ่อน หินประดับ และแร่รัตนชาติ

หมวด ๕

หลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บค่าภาคหลวงแร่

ข้อ ๑๔ วิธีการจัดเก็บค่าภาคหลวงแร่ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) แร่ดีบุก ให้เรียกเก็บตามส่วนเนื้อดีบุกที่แท้จริงโดยถือตามผลวิเคราะห์ของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ หรือของโรงกลึงดีบุกหรือสถาบันหรือหน่วยงานที่กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่เห็นชอบเป็นผู้วิเคราะห์

ในกรณีที่ยังมิได้ทำการวิเคราะห์ ให้ถือเกณฑ์ไว้ก่อนว่ามีเนื้อดีบุกเจ็ดสิบสองส่วนในร้อยละยกรเว้นรายที่มีหนังสือรับรองว่ามีเนื้อดีบุกไม่เกินห้าสิบส่วนในร้อยละยกรเว้นหรือไม่เกินสามสิบห้าส่วนในร้อยละยกรเว้น ให้ถือเกณฑ์ไว้ก่อนว่าแร่ดีบุกกรายนั้นมีเนื้อดีบุกห้าสิบส่วนในร้อยละยกรเว้นหรือสามสิบห้าส่วนในร้อยละยกรเว้นแล้วแต่กรณี

(๒) แร่ตะกั่ว ให้เรียกเก็บตามส่วนเนื้อตะกั่วที่แท้จริง โดยถือตามผลวิเคราะห์ของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่หรือสถาบันหรือหน่วยงานที่กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่เห็นชอบเป็นผู้วิเคราะห์

ในกรณีที่ยังมิได้ทำการวิเคราะห์ ให้ถือเกณฑ์ไว้ก่อนว่ามีเนื้อตะกั่วแปดสิบส่วนในร้อยละยกรเว้นรายใดที่มีหนังสือรับรองว่ามีเนื้อตะกั่วไม่เกินหกสิบห้าส่วนในร้อยละยกรเว้น หรือไม่เกินห้าสิบส่วนในร้อยละยกรเว้น หรือไม่เกินสามสิบห้าส่วนในร้อยละยกรเว้น ให้ถือเกณฑ์ไว้ก่อนว่าแร่ตะกั่วกรายนั้นมีเนื้อตะกั่วหกสิบห้าส่วนในร้อยละยกรเว้นหรือห้าสิบส่วนในร้อยละยกรเว้นหรือสามสิบห้าส่วนในร้อยละยกรเว้นแล้วแต่กรณี

(๓) แร่สังกะสี ให้เรียกเก็บตามส่วนเนื้อสังกะสีที่แท้จริง โดยถือตามผลวิเคราะห์ของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่หรือสถาบันหรือหน่วยงานที่กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่เห็นชอบเป็นผู้วิเคราะห์

ในกรณีที่ยังมิได้ทำการวิเคราะห์แร่สังกะสีให้ถือเกณฑ์ไว้ก่อนว่ามีเนื้อสังกะสีห้าสิบส่วนในร้อยส่วน ยกเว้นรายที่มีหนังสือรับรองว่ามีเนื้อสังกะสีไม่เกินสี่สิบส่วนในร้อยส่วนหรือไม่เกินสามสิบส่วนในร้อยส่วน ให้ถือเกณฑ์ไว้ก่อนว่าแร่สังกะสีรายนั้น มีเนื้อสังกะสีสี่สิบส่วนในร้อยส่วนหรือสามสิบส่วนในร้อยส่วนแล้วแต่กรณี

(๔) แร่ชนิดที่มีทั้งสติกออกไซด์ ให้เรียกเก็บตามส่วนของสารประกอบทั้งสติกออกไซด์ (WO_3) ที่แท้จริง โดยถือตามผลวิเคราะห์ของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่หรือสถาบันหรือหน่วยงานที่กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่เห็นชอบเป็นผู้วิเคราะห์

ในกรณีที่ยังมิได้ทำการวิเคราะห์แร่ชนิดที่มีทั้งสติกออกไซด์ ให้ถือเกณฑ์ไว้ก่อนว่ามีสารประกอบทั้งสติกออกไซด์ (WO_3) หกสิบห้าส่วนในร้อยส่วน เว้นแต่รายที่มีหนังสือรับรองว่ามีสารประกอบทั้งสติกออกไซด์ (WO_3) ไม่เกินห้าสิบส่วนในร้อยส่วน หรือไม่เกินสามสิบห้าส่วนในร้อยส่วน ให้ถือเกณฑ์ไว้ก่อนว่าแร่ชนิดที่มีทั้งสติกออกไซด์รายนั้นมีสารประกอบทั้งสติกออกไซด์ (WO_3) ห้าสิบส่วนในร้อยส่วนหรือสามสิบห้าส่วนในร้อยส่วนแล้วแต่กรณี

(๕) แร่ทองคำ ให้เรียกเก็บตามส่วนเนื้อของทองคำบริสุทธิ์ โดยถือตามผลวิเคราะห์ของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่หรือสถาบันหรือหน่วยงานที่กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่เห็นชอบเป็นผู้วิเคราะห์

ในกรณีที่ยังมิได้ทำการวิเคราะห์แร่ทองคำ ให้ถือเกณฑ์ไว้ก่อนว่ามีเนื้อทองคำบริสุทธิ์แปดสิบส่วนในร้อยส่วน เว้นแต่แร่ทองคำรายใดที่มีหนังสือรับรองว่ามีเนื้อทองคำบริสุทธิ์ไม่เกินห้าสิบส่วนในร้อยส่วน ให้ถือเกณฑ์ไว้ก่อนว่าแร่ทองคำรายนั้น ๆ มีเนื้อทองคำบริสุทธิ์ห้าสิบส่วนในร้อยส่วน

(๖) แร่แทนทาลัมและแร่โคลัมไบต์ที่รวมกันอยู่ ให้เรียกเก็บตามส่วนสารประกอบต้นตาลัมเพนตอกไซด์ โดยถือตามผลวิเคราะห์ของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่หรือสถาบันหรือหน่วยงานที่กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่เห็นชอบเป็นผู้วิเคราะห์

ในกรณีที่ยังมิได้ทำการวิเคราะห์แร่แทนทาลัมและแร่โคลัมไบต์ที่รวมกันอยู่ ให้ถือเกณฑ์ไว้ก่อนว่า มีสารประกอบต้นตาลัมเพนตอกไซด์ไม่เกินยี่สิบส่วนในร้อยส่วน ยกเว้นรายใดมีหนังสือรับรองว่ามีสารประกอบต้นตาลัมเพนตอกไซด์ ไม่เกินยี่สิบส่วนในร้อยส่วนหรือไม่เกินสิบส่วนในร้อยส่วน ให้ถือเกณฑ์ไว้ก่อนว่าแร่แทนทาลัมและแร่โคลัมไบต์ที่รวมกันอยู่รายนั้นมีสารประกอบต้นตาลัมเพนตอกไซด์ยี่สิบส่วนในร้อยส่วนหรือสิบส่วนในร้อยส่วนแล้วแต่กรณี

(๗) แร่ตะกั่วที่มีโคลัมเบียมเพนตอกไซด์หรือต้นตาลัมเพนตอกไซด์หรือทั้งสองชนิดรวมกัน ให้เรียกเก็บตามราคาที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๑ (๕) โดยถือตามผลวิเคราะห์สารประกอบต้นตาลัมเพนตอกไซด์ของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่หรือสถาบันหรือหน่วยงานที่กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่เห็นชอบเป็นผู้วิเคราะห์

ในกรณีที่ยังมิได้วิเคราะห์ตะกั่วที่มีโคลัมเบียมเพนตอกไซด์หรือต้นตาลัมเพนตอกไซด์หรือทั้งสองชนิดรวมกันอยู่ ให้ถือเกณฑ์ไว้ก่อนว่ามีสารประกอบต้นตาลัมเพนตอกไซด์สี่สามส่วนในร้อยละยี่สิบของแร่ที่มีโคลัมเบียมเพนตอกไซด์หรือต้นตาลัมเพนตอกไซด์หรือทั้งสองชนิดรวมกันอยู่รายใดที่มีหนังสือรับรองว่ามีสารประกอบต้นตาลัมเพนตอกไซด์ไม่เกินแปดส่วนในร้อยละยี่สิบหรือไม่เกินห้าส่วนในร้อยละยี่สิบ ให้ถือเกณฑ์ไว้ก่อนว่าตะกั่วที่มีโคลัมเบียมเพนตอกไซด์หรือต้นตาลัมเพนตอกไซด์หรือทั้งสองชนิดรวมกันอยู่รายนั้น มีสารประกอบต้นตาลัมเพนตอกไซด์แปดส่วนในร้อยละยี่สิบหรือห้าส่วนในร้อยละยี่สิบแล้วแต่กรณี

(๘) แร่หินอ่อนหรือแร่หินประดับ ให้เรียกเก็บตามปริมาณแร่ที่ผู้ถือประทานบัตร พึงจะได้จากการทำเหมืองในรอบระยะเวลาหกเดือนที่ผู้ถือประทานบัตรแสดงความจำนงว่าจะทำเหมืองและให้เรียกเก็บล่วงหน้าก่อนการทำเหมืองเป็นรายปี ๆ ละสองงวด โดยให้เรียกเก็บงวดที่หนึ่งภายในวันที่ ๓๑ มกราคม และงวดที่สองภายในวันที่ ๓๑ กรกฎาคมของแต่ละปี

การแสดงความจำนงว่าจะทำเหมืองตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นหนังสือแสดงเขตที่จะทำเหมืองและปริมาณของแร่ที่พึงจะได้จากการทำเหมืองในรอบระยะเวลาหกเดือนนับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคมของปีนั้น และให้ยื่นต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ในเวลาชำระค่าภาคหลวงแร่ในแต่ละงวด

ในกรณีที่ตรวจสอบพบว่าในรอบระยะเวลาหกเดือนที่ผู้ถือประทานบัตรแสดงความจำนงไว้ ผู้ถือประทานบัตรทำเหมืองได้ปริมาณของแร่เพิ่มขึ้นหรือลดลงจากที่แสดงความจำนงไว้ให้เรียกเก็บค่าภาคหลวงแร่เพิ่มหรือคืนค่าภาคหลวงแร่ตามส่วนของปริมาณที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงแล้วแต่กรณี การคืนเงินค่าภาคหลวงแร่ให้ใช้วิธีหักกลบลบหนี้กับการเรียกเก็บค่าภาคหลวงแร่อื่นในงวดถัดไป

(๙) แร่รัตนชาติ ให้เรียกเก็บล่วงหน้าเป็นรายปี และให้ผู้ถือประทานบัตรชำระภายในวันที่ ๓๑ มกราคมของทุกปีหรือภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอนุญาตให้ทำเหมือง โดยคิดตามเนื้อที่ที่ผู้ถือประทานบัตรแสดงความจำนงไว้ภายในเขตประทานบัตรว่าจะทำเหมืองในปีนั้น

ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ถือประทานบัตรทำเหมืองเกินเนื้อที่ที่ได้แสดงความจำนงไว้ภายในเขตประทานบัตร ให้เรียกเก็บค่าภาคหลวงแร่สำหรับเนื้อที่ในส่วนที่เกินจากเขตที่ได้แสดงความจำนงไว้

การแสดงความจำนงว่าจะทำเหมืองตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นหนังสือและแสดงเขตเนื้อที่ไว้ในเขตประทานบัตรที่จะทำเหมืองในปีนั้น และให้ยื่นต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ในเวลาชำระค่าภาคหลวงแร่

ข้อ ๑๕ แร่รัตนชาติที่ได้จากใบอนุญาตขุดหาแร่รายย่อยให้เรียกเก็บตามมูลค่าของแร่รัตนชาติที่อธิบดีกำหนด

แร่รัตนชาติที่ได้จากการแจ้งการร่อนแร่ ให้เรียกเก็บในอัตราร้อยละศูนย์

ข้อ ๑๖ ผู้ถือประทานบัตร ผู้รับใบอนุญาตขุดหาแร่รายย่อย ผู้แจ้งการร่อนแร่ ผู้รับใบอนุญาตแต่งแร่ ผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรม หรือผู้รับใบอนุญาตครอบครองแร่กรณีพิเศษเฉพาะรายให้ยื่นชำระค่าภาคหลวงแร่ต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วแต่กรณี ดังนี้

(๑) แร่ที่กำหนดไว้ในประทานบัตร รวมถึงแร่อื่นที่เป็นผลพลอยได้จากการทำเหมืองให้ชำระค่าภาคหลวงแร่ให้ครบถ้วนก่อนขนแร่ออกจากเขตเหมืองแร่

(๒) แร่อื่นที่เป็นผลพลอยได้จากการแต่งแร่ หรือตะกัณฑ์ที่มีแร่ชนิดอื่นเจือปนอยู่เกินปริมาณที่อธิบดีกำหนด ให้ชำระค่าภาคหลวงแร่ให้ครบถ้วนก่อนขนแร่ออกจากเขตแต่งแร่หรือเขตโลหกรรม

(๓) แร่ที่ได้จากใบอนุญาตครอบครองแร่ แร่ที่ได้รับอนุญาตให้ครอบครองกรณีพิเศษเฉพาะรายให้ชำระค่าภาคหลวงแร่ให้ครบถ้วนก่อนการขนแร่ออกไปทำการซื้อขาย

(๔) แร่ที่ได้จากใบอนุญาตขุดหาแร่รายย่อยหรือการแจ้งการร่อนแร่ ให้ผู้รับใบอนุญาตขุดหาแร่รายย่อยหรือผู้แจ้งการร่อนแร่ เป็นผู้แจ้งปริมาณแร่ที่ได้ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ข้อ ๑๗ เมื่อผู้มีหน้าที่ชำระค่าภาคหลวงแร่ตามข้อ ๑๖ แจ้งปริมาณแร่เพื่อขอชำระค่าภาคหลวงแร่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสารรายงานที่เกี่ยวข้องตามหมวด ๖ และเรียกเก็บค่าภาคหลวงแร่ในอัตราร้อยละของมูลค่าแร่ตามพิกัดอัตราค่าภาคหลวงแร่ซึ่งกำหนดโดยกฎกระทรวงว่าด้วยอัตราค่าภาคหลวงแร่และราคาประกาศแร่ที่อธิบดีกำหนด หากมีข้อสงสัยว่าการแจ้งปริมาณแร่ไม่ถูกต้อง ตามความเป็นจริงให้ทำการตรวจสอบก่อน และเรียกเก็บค่าภาคหลวงแร่ตามปริมาณที่ตรวจสอบได้

ในกรณีที่ยังไม่สามารถประเมินค่าภาคหลวงแร่ได้จนกว่าแร่นั้นจะทำการแต่งแร่หรือประกอบโลหกรรมแล้วเสร็จ ต้องจัดให้ผู้มีหน้าที่ชำระค่าภาคหลวงแร่วางเงินประกันหรือจะให้ธนาคารที่อธิบดีเห็นชอบเป็นผู้ค้ำประกันการชำระค่าภาคหลวงแร่ ทั้งนี้ การวางเงินประกันหรือการค้ำประกันต้องให้ครอบคลุมทุกชนิดแร่ตามปริมาณแร่แต่ละชนิดที่รวมกันอยู่

หมวด ๖

การประเมินการชำระค่าภาคหลวงแร่

ข้อ ๑๘ การประเมินการชำระค่าภาคหลวงแร่สำหรับแร่ทุกชนิด ให้ใช้วิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธีร่วมกันก็ได้ ดังนี้

(๑) ประเมินจากรายงานเอกสาร เช่น รายงานการทำเหมือง รายงานการซื้อขาย การขาย การเก็บ การแต่งแร่ การประกอบโลหกรรม หรือรายงานการใช้แร่ หรือเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๒) การประเมินเชิงวิศวกรรม ได้แก่ การประเมินจากข้อมูลการใช้วัตถุระเบิด เครื่องจักรพลังงานไฟฟ้า หรือน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในการทำเหมืองแร่

(๓) การประเมินจากค่าพลังงานไฟฟ้า

กรณีเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้างที่ต้องผ่านกระบวนการ โม่ บด และย่อยหิน นอกจากการประเมินจากรายงานเอกสารตาม (๑) แล้ว ให้ประเมินปริมาณแร่ที่จะเรียกให้ผู้ถือประทานบัตรชำระค่าภาคหลวงแร่จากค่าพลังงานไฟฟ้าของโรงโม่หินที่ผู้ถือประทานบัตรได้นำแร่จากประทานบัตรไปทำการโม่ บด หรือย่อยหิน โดยให้ตรวจสอบตามสำเนาใบเสร็จการชำระค่ากระแสไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเป็นหลักฐาน

ปริมาณแร่ที่ผู้ถือประทานบัตรขอชำระค่าภาคหลวงแร่ต้องสอดคล้องกับอัตราการผลิตแร่ของประทานบัตรนั้น

การประเมินปริมาณแร่ที่จะให้ชำระค่าภาคหลวงแร่จากค่าพลังงานไฟฟ้าให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนด

(๔) การประเมินจากภาพถ่ายที่ได้จากการทำงานของอากาศยานไร้คนขับ

กรณีเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมเพื่ออุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ และเหมืองถ่านหิน ให้จัดทำภาพถ่ายจากอากาศยานไร้คนขับ โดยแสดงพื้นที่หน้าเหมืองที่ผลิตแร่ได้และปริมาณการผลิตให้สอดคล้องกับรายงานการทำเหมืองแร่ประจำเดือนนั้น ๆ ทั้งนี้ ให้แนบภาพถ่ายดังกล่าวมาพร้อมกับการชำระค่าภาคหลวงแร่ เว้นแต่ไม่สามารถทำการบันทึกภาพถ่ายได้เนื่องจากสภาพภูมิอากาศในช่วงเวลานั้นไม่เอื้ออำนวย

(๕) การประเมินจากลักษณะโครงสร้างธรณีวิทยาของหินและความแตกร้าวของหิน

กรณีหินอ่อนและหินประดับ ให้ประเมินตัวคูณผลิตผล (Yield) เพื่อใช้ในการคำนวณปริมาณที่สามารถตัดบล็อกได้ จากปริมาณที่รังวัดได้ในรอบระยะเวลาหกเดือน

(๖) การประเมินจากพื้นที่ทำเหมือง

กรณีแร่รัตนชาติ ให้ประเมินตามเนื้อที่เป็นแร่ที่ผู้ถือประทานบัตรทำเหมืองในปีนั้น เศษของแร่ให้คิดเป็นหนึ่งไร่

(๗) วิธีการอื่น ๆ ตามที่อธิบดีกำหนด

หมวด ๗

การตรวจสอบการชำระค่าภาคหลวงแร่

ข้อ ๑๙ การตรวจสอบการชำระค่าภาคหลวงแร่ ให้ใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งหรือหลายวิธีร่วมกัน ดังนี้

(๑) การตรวจสอบสภาพทางธรณีวิทยาแหล่งแร่ ธรณีวิทยาโครงสร้าง การกำเนิดแร่ ชนิดของแร่ และความสมบูรณ์ของแหล่งแร่

(๒) การตรวจสอบข้อมูลจากรายงานการทำเหมืองแร่ แผนผังโครงการทำเหมืองแร่ บัญชีชุดแร่ได้ บัญชีแต่งแร่ ข้อมูลการขอครอบครองแร่ บัญชีซื้อแร่ ข้อมูลจากผู้ใช้แร่ หรือข้อมูลทางวิศวกรรมหรือเอกสารราชการอื่นใดหรือรายงานต่าง ๆ ที่เห็นสมควร

(๓) การตรวจสอบโดยวิธีการรังวัด ให้ตรวจสอบจากข้อมูลการรังวัดปริมาตรหน้าเหมือง ปริมาตรกองแร่ หิน ดิน ททราย ที่เกิดจากการทำเหมือง ทั้งนี้ การตรวจสอบโดยวิธีการรังวัดให้ใช้วิธีการใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธีร่วมกันตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ประกาศกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการรังวัดกำหนดเขตคำขอตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐

(๔) การตรวจสอบโดยการชั่งน้ำหนัก ให้ตรวจสอบจากข้อมูลที่ได้จากการชั่งน้ำหนัก โดยการใช้เครื่องชั่งที่ได้รับการสอบเทียบและรับรองตามกฎหมายว่าด้วยมาตราชั่งตวงวัด

(๕) การตรวจสอบค่าตัวคูณผลิตผล (Yield) สำหรับเหมืองหินอ่อนและหินประดับ ให้ตรวจสอบโดยการรังวัดปริมาตรหินหน้าเหมืองเทียบกับปริมาตรหินที่เป็นรูปทรงได้ ในช่วงเวลาหนึ่งปี และให้ตรวจสอบเป็นรายปี

(๖) การตรวจสอบจากผลวิเคราะห์แร่ ให้ทำการชักตัวอย่างแร่และวิเคราะห์หาองค์ประกอบ ในตัวอย่างแร่

(๗) วิธีการอื่น ๆ ตามที่อธิบดีกำหนด

ประกาศ ณ วันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๐

อุตตม สาวนายน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม